

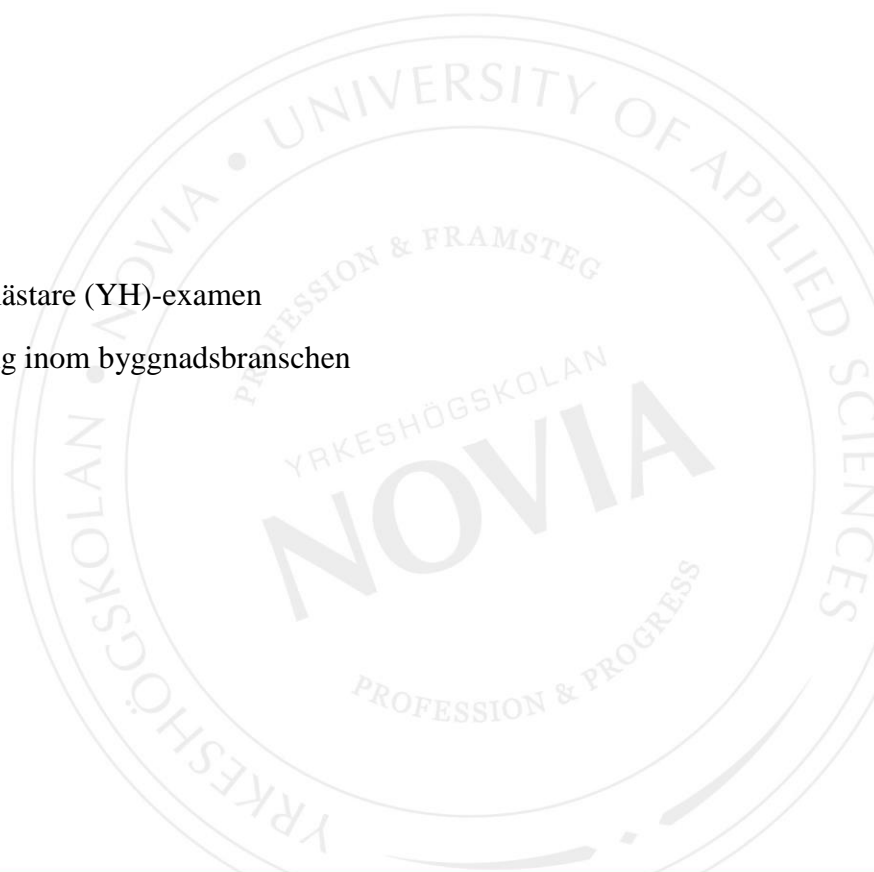
Byggmästaren som småföretagare

Mårten Ollas

Examensarbete för Byggmästare (YH)-examen

Utbildningen Arbetsledning inom byggnadsbranschen

Raseborg 2017

EXAMENSARBETE

Författare: Mårten Ollas

Utbildning och ort: Arbetsledning inom byggnadsbranschen, Raseborg

Handledare: Towe Andersson

Titel: Byggmästaren som småföretagare

Datum 11.4.17 Sidantal 16 Bilagor 1

Abstrakt

Detta är ett examensarbete för byggmästare (YH) – examen. Examensarbetet är till sin omfattning 10 studiepoäng.

Examensarbetet behandlar vilka uppgifter och ansvarspositioner en byggmästare har då denne jobbar som småföretagare. Texten beskriver också vad en byggmästare kan jobba med och vilka behörigheter samt krav som ingår. Examensarbetet baserar sig på byggnadsbestämmelser, laglitteratur och intervjuer med byggmästare som har erfarenhet inom småföretagande.

Examensarbetet är en sammanfattning på de viktigaste delarna av att jobba som byggmästare och företagare i Finland. Arbetet innehåller även beskrivning hur bokföring sköts samt fakturering och försäkringar och hur man grundar ett eget företag i Finland.

Resultatet visar att byggmästaren som småföretagare kan arbeta inom ett mycket brett område och långt välja vad och vilka jobb samt att det medför mer ansvar ju mer det riktas sig in på ansvarsuppgifter. Det finns många hjälpmedel att använda sig av för att komma igång och många sätt att söka stöd för verksamheten.

Språk: Svenska

Nyckelord: Företagare, ansvarig arbetsledare

OPINNÄYTETYÖ

Tekijä: Mårten Ollas

Koulutus ja paikkakunta: Rakennusala työjohto, Raasepori

Ohjaaja: Towe Andersson

Nimike: Rakennusmestari yrittäjänä

Päivämäärä 11.4.17 Sivumäärä 16 Liitteet 1

Tiivistelmä

Tämä on rakennusmestari (AMK) –tutkinnon opinnäyte. Työ vastaa 10 opintopistettä.

Opinnäyte käsittää pienyrittäjänä toimivan rakennusmestarin tehtäviä ja vastualueita

Työssä käsitellään rakennusmestarin työtehtäviä sekä niihin tarvittavia pätevyys- ja alan vaatimuksia. Työnäyte pohjautuu rakennusmääräyksiin ja lakeihin sekä pienyrittäjänä toimineiden rakennusmestareiden haastatteluihin.

Opinnäyte on yhteenveto tärkeimmistä tekijöistä jotka säätelevät työskentelyä rakennusmestarina ja yrittäjänä Suomessa. Työ käsittelee myös kirjanpitoa, laskutusta, vakuutuksia sekä oman yrityksen perustamista Suomessa.

Päätelmä on että yrittäjänä rakennusmestari voi toimia hyvin laajalla alueella. Voi paljolti valita mitä ja minkälaisia töitä tekee sekä todeta vastuun kasvavan valittaessa vastuullisia tehtäviä.

Aloittavalle yrittäjälle löytyy paljon apukeinoja alkuun pääsemiseksi ja uusi yrittäjä voi myös hakea taloudellista tukea.

Kieli: Ruotsi

Avainsanat: yrittäjä, vastaava työjohtaja

BACHELOR'S THESIS

Author: Mårten Ollas

Degree Programme: Construction Manager, Raseborg

Supervisor: Towe Andersson

Title: The Construction Manager as an Entrepreneur/ Swedish title.

Date 11 April 2017   Number of pages 16   Appendices 1

Summary

This is the Degree Thesis of the Bachelor's degree in Construction Management. The extent of the Degree Thesis is in total 10 ECTS.

This Thesis describes the tasks and responsibilities of a construction manager in the role of an entrepreneur. The thesis is based on interviews with construction managers who have experience as entrepreneurs in the field of construction, as well as statutory literature and construction regulations.

The thesis is a summary of the most important aspects when working as an entrepreneurial construction manager as an entrepreneur in Finland. The thesis also describes how to handle accounting and invoicing, as well as how to found your own company in Finland.

The result of the shows that a construction manager working as an entrepreneur has a very wide area of different things to work with. You have a lot of freedom to choose what to work with, but it also brings many responsibilities. There are many ways to get help and support when starting as a new entrepreneur.

Language: Swedish

Key words: Construction Manager, Entrepreneur

Innehållsförteckning

1	Inledning	1
2	Företagande i allmänhet.....	2
3	Behörighet.....	3
3.1	Byggmästare till utbildning.....	3
3.2	Behörighetsvillkor på arbetsledare.....	3
3.3	Ansökan om godkännande av arbetsledare	4
3.4	Svårighetsklasser	4
3.4.1	Ringa arbetsledningsuppgift.....	4
3.4.2	Sedvanlig arbetsledningsuppgift.....	4
4	Ansvarig arbetsledare	5
4.1	Uppgifter under projektet.....	5
4.2	Myndighetssyner och möten.....	6
5	Företagsformer	6
5.1	Enskild näringsidkare eller Firma	7
5.2	Aktiebolag AB.....	7
6	Bokföring.....	8
6.1	Dubbel bokföring.....	8
6.2	Enkel bokföring.....	8
6.3	Räkenskapsperioder	8
7	Skatter.....	9
7.1	Omvänd moms.....	9
7.2	Anmälningsskyldiget för beställare	9
8	Offert till kontrakt.....	10
8.1	Offert	10
8.2	Kontrakt.....	10
9	Fakturerings.....	11
9.1	Uppgifter på fakturan	11
10	Företagsförsäkring.....	11
10.1	Avbrottsförsäkring	11
10.2	Ansvarsförsäkring	12
11	Intervjuer.....	12
11.1	Intervju med byggmästare som har ca 6 års erfarenhet som företagare.....	12
11.2	Intervju med byggmästare som har ca 40 års erfarenhet som företagare	15
12	Slutsatser	16

1 Inledning

Målet med detta examensarbete är att få en sammanfattning av vad det betyder att vara byggmästare som småföretagare. Även vad det betyder att vara ansvarig byggmästare på ett bygge. Jag behandlar vilka behörigheter en byggmästare har då han arbetar som företagare. I texten presenterar jag också vad de egentliga ansvaren är då det gäller att vara ansvarig byggmästare för ett projekt.

Jag går även igenom de vanligaste företagsformerna för småföretagare i byggbranschen och går igenom skillnaden mellan dem. Jag behandlar även hur en offert ska göras samt att skapa ett kontrakt med kunden för ett arbete på rätt sätt. Jag går igenom hur en faktura skrivs och när företagaren har rätt att göra det. Ekonomistyrning och bokföring kommer också att behandlas för att få en bra bild av hur bägge fungerar. Detta för att få en bra helhet i hur denna del av arbetet fungerar. Det nya systemet med anmälningar inom byggbranschen till skatteverket kommer också att behandlas samt hur moms fungerar inom byggnadsbranschen.

Jag har intervjuat byggmästare inom branschen för att få en bra bild av hur företagare med olika erfarenhet ser på samma situationer, problem och hur framtiden kan tänkas se ut.

Jag valde själv att skriva om detta ämne. Det kommer att vara aktuellt när jag själv börjar jobba efter studierna. Jag har planerat att starta eget företag i min hemkommun. Eventuellt slår jag mig ihop med andra företagare i trakten för att starta ett större företag. Jag känner också att det finns många nya byggmästare, även äldre som funderar vilka skyldigheter de faktiskt har. Med detta arbete har jag som mål att få en bra sammanfattning vad en byggmästare egentligen ansvarar för på ett bygge. Arbetet går även igenom vad en byggmästare får planera.

Som arbetsmetoder kommer jag använda mig av källor från Miljöministeriet och Skatteverket, även information från internet samt böcker för att få fakta om företagande. Jag använder intervjuer för att få en mer komplett bild av t.ex. bokföring genom att prata med personer vilka jobbar inom området.

2 Företagande i allmänhet

Att bli företagare är främst säkert för att på ett lagligt sätt kunna göra det arbete som mest intresserar en själv. Genom att starta ett företag fås eget FO-nummer. Företagaren har då rätt att fakturera för det arbete som utförts och på så sätt på egen hand arbeta utan att göra det "svart". Det finns många olika företagsformer men de vanligaste inom byggande är enskild näringsidkare och aktiebolag. Att vara företagare har sina ljusa och mindre ljusa sidor. Detta kan beskrivas som att vara sin egen chef. Sammanfattat betyder det att ansvaret ligger på en själv och ingen annan.

Finns tanken på att bli företagare ska det nog tas en ordentlig funderare innan någonting påbörjas. Detta i synnerhet om den berörda personen själv inte har kontakter inom branschen som kan tänkas ge sig in på eller har en ny affärsidé som kan tänka prövas. Största faktorn enligt min personliga mening på vem som klarar sig som företagare och vem som inte gör det är personligheten den berörda personen har. Är den berörde en tyst och inåtvänd person som inte gillar att diskutera och förhandla med kunden leder detta troligtvis till att motparten inte heller vill göra det. Att vara öppen för idéer och kunna diskutera med andra är mycket viktigt. En person som inte verkar vara intresserad av sitt eget arbete gör att kunden inte blir övertygad att jobbet görs så bra som möjligt. Även fast utmaningar ska våga tas ska det tilläggas att inte ta sig an jobb som möjligtvis inte kan hanteras fullt ut. Genom att ta emot mer projekt än vad som eventuellt hinner utföras kommer detta i längden resultera i jobb som inte blir utförda inom utsatt tid.

Att ha rätt erfarenhet eller utbildning inom det område som kommer att gälla för företagaren är nästan ett måste. Finns detta inte då företaget startas upp kommer det inte gå långt innan problem uppstår eller stöter på någonting annat som ställer till det på grund av detta. För att bli företagare krävs det egentligen ingen utbildning, men att börja utan lönar sig oftast inte. Om det är fråga om att starta ett företag inom något område personen i fråga har mycket erfarenhet inom men saknar utbildning så kan det fungera bra. Dock måste det tilläggas att i vissa fall krävs det utbildning eller kurser för att få göra arbeten. I byggbranschen är det vanligt med underentreprenörer vilket resulterar i att det finns en massa småföretag i branschen. Därför är det viktigt att bygga upp ett kontaktnät med personer som exempelvis har kunskande inom sanering av badrum. Möjligheten finns att ta kontakt då liknande jobb behöver utföras. Det samma gäller även andra arbeten. Ju mer kontakter det finns tillgängligt inom branschen desto bättre. Oftast hittas det någon som är villig att samarbeta eller har ett större projekt och behöver hjälp. Detta fungerar såklart

också andra vägen. Dina kontakter kan fråga hjälp av dig vilket resulterar i mycket bra jobb.

Risker finns konstant då det gäller företagande och det handlar om pengar. Läger företagaren ner sina egna pengar i t.ex. material, en massa tid på att jobba och om någonting går snett kan det i värsta fall hända att företagaren blir ersättningsskyldig med egna pengar. Detta kan variera beroende på vilken företagsform som används men i vilket fall som helst finns risken för att bli ersättningsskyldig om ett arbete går snett. På grund av detta så lönar det sig alltid att klart göra upp på kontrakt vad som ska göras före arbetet påbörjas. (Perustamisopas suk 2016)

3 Behörighet

Byggmästare förknippas ofta med uppdraget som ansvarig arbetsledare på ett byggprojekt. En person som är byggmästare till utbildningen får inte per automatik rätt till att vara ansvarig arbetsledare för vilket projekt som helst. Vid nybygge eller en större förändring på en befintlig byggnad ska det finnas en ansvarig arbetsledare som ansvarar för projektet.

3.1 Byggmästare till utbildning

Företagare med byggmästarutbildning klarar sig ganska långt på den mindre marknaden det gäller att vara ansvarig arbetsledare. Byggmästare som är företagare använder sig främst av utbildningen för att kunna vara ansvarig för det projekt som tas för. Detta gör det lättare för en själv och andra som jobbar på samma arbetsplats då det uppstår problem eller oklarheter. Även att vara på plats under största tiden av ett projekt säkerställer också bättre övervakning. När det gäller planering dras gränsen vid nybygge av egnahemshus i rimlig storlek.

3.2 Behörighetsvillkor på arbetsledare

Det finns lagstadgade krav på vilken utbildning en person måste ha för att få vara ansvarig arbetsledare. Kravet på att få vara ansvarig arbetsledare lyder enligt Markanvändnings- och bygglagen 5.2.1999/132 §122 c: *”lämplig högskoleexamen inom byggbranschen eller det tekniska området, tidigare examen inom yrkesutbildning på högre nivå eller motsvarande examen eller tidigare teknikerexamen eller motsvarande examen”*. Vid specialfall kan det

även krävas att personen måste ha erfarenhet inom ett visst område för att få vara ansvarig arbetsledare. (Markanvändnings- och bygglag 5.2.1999/132 § 122c)

3.3 Ansökan om godkännande av arbetsledare

Det räcker inte bara att ha rätt utbildning för att få vara ansvarig arbetsledare på en arbetsplats. Det krävs också ett godkännande av byggnadstillsynsmyndigheten och att ha rätt behörigheter för att få vara ansvarig arbetsledare på byggprojektet. De som påbörjar byggprojektet ska skicka in en ansökan om vem som ska vara ansvarig arbetsledare. Om arbetsledaren i fråga har varit ansvarig och blivit godkänd inom fem år före behöver den som startar projektet inte ansöka om tillstånd. (Markanvändnings- och bygglag 5.2.1999/132 § 122d)

3.4 Svårighetsklasser

Byggnadsarbeten har olika svårighetsklasser beroende på hur krävande arbetsuppgifterna är. Den klass som oftast stöts på som småföretagare då det gäller att vara ansvarig är ett ringat eller sedvanligt byggnadsprojekt. Det förekommer även krävande och t.o.m. exceptionellt krävande men detta är mer ovanligt. (Miljöministeriets anvisning om svårighetsklassen för arbetsledaruppgifter vid byggande och om arbetsledarens behörighet, MM4/601/2015).

3.4.1 Ringa arbetsledningsuppgift

En ringa arbetsledningsuppgift är då det är fråga om en envåningsbyggnad på högst 25 kvadratmeter. Byggnadens konstruktion ska vara simpel och själva byggnaden ska inte vara avsedd att bo eller arbeta i. Det kan alltså vara frågan om ett vedlider eller kallt förråd. En ringa ändringsåtgärd på en byggnad är då det inte är frågan om någon större belastning på den ursprungliga byggnadens konstruktioner. Exempelvis en trappa till ytterdörren eller sanering av ytor i en bostad. (Miljöministeriets anvisning om svårighetsklassen för arbetsledaruppgifter vid byggande och om arbetsledarens behörighet, MM4/601/2015, kap 1.1).

3.4.2 Sedvanlig arbetsledningsuppgift

Sedvanlig arbetsledningsuppgift är då en byggnad på högst 500 kvadratmeter med högst tre våningar varav vinds- och källarvåningar är medräknade. Vanliga egnahemshus faller

oftast inom denna svårighetsgrad. Dessa är därför vanliga för en småföretagare att stöta på. Som ansvarig arbetsledare är det oftast frågan om egnahemshus, någon form av maskinhallar eller garage. Ändringsarbeten är sedvanliga då det är frågan om tillbyggnader på vanliga egnahemshus. Gällande takbyten är det frågan om en mer grundlig reparation. (Miljöministeriets anvisning om svårighetsklassen för arbetsledaruppgifter vid byggande och om arbetsledarens behörighet, MM4/601/2015, kap 1.2).

4 Ansvarig arbetsledare

När det byggs nytt eller utförs en större åtgärd som kräver byggnadslov behövs det en ansvarig arbetsledare för byggprojektet i fråga. Den ansvariga arbetsledarens huvudsakliga uppgift är att se till att allting blir byggt enligt ritningar och bestämmelser. Arbetsledaren ska även se till att arbetssäkerheten på arbetsplatsen följs under byggnadstiden. På ett mindre bygge med arbetsledare är det vanligt att den ansvariga arbetsledaren inte syns till så mycket, men detta är inte en risk som man ska ta som en ansvarig arbetsledare utan man ska försöka att ha bra koll. Om det sker fel eller händer en olycka är det den ansvariga arbetsledaren som är ansvarig för det som hänt. Det kan ha stora konsekvenser om det är något allvarligt. Som ansvarig arbetsledare skulle rekommenderas att minst två gånger per vecka besöka varje projekt för att hänga med eftersom det på kort tid kan hända mycket.

4.1 Uppgifter under projektet

Under ett projekt kommer det vid flera tillfällen att hållas myndighetssyn för att inspektera och granska att konstruktionerna är gjorda enligt bestämmelser. Den ansvariga arbetsledaren ska i god tid söka om myndighetssyn för att undvika onödiga väntetider eller att helt missa en inspektion. Den ansvariga arbetsledaren ska se till att det finns godkända huvudritningar och ett inspektionsprotokoll på byggplatsen som ska fyllas i vid varje syn. Före ett nytt skede påbörjas ska det ses till att det föregående skedet är klart samt försäkra sig om att allting är redo för att fortsätta. När det kommer till följande skeden som innehåller mer risker än andra hör det till den ansvariga arbetsledaren att vidta behövliga åtgärder för att säkerställa säkerheten på byggplatsen. Detta kan till exempel vara att lyfta takstolar. Om någonting behöver åtgärdas ska det ses till att det blir gjort på nytt och på rätt sätt. Sker det förändringar i konstruktioner ska detta meddelas åt byggnadstillsynsmyndigheten och antecknas i inspektionsprotokollet. (Markanvändnings- och bygglag 5.2.1999/132 § 73)

4.2 Myndighetssyner och möten

Det inledande mötet är det första som hålls då ett nytt projekt startas och här bestäms alla ansvarsposter. Ett projekt startar officiellt när startmötet är utfört och då börjar även tiden då den ansvariga arbetsledaren är ansvarig för sina uppgifter. Efter att det inledande mötet är utfört får byggprojektet påbörjas. Grundbotten och lägessyn är de första myndighetstillsynerna som kommer emot på ett projekt. De hålls oftast då de lägsta bärande konstruktionerna är på plats. De kan även hållas skilt om marken är dålig och det behövs specialåtgärder. Nästa som kommer emot är konstruktionssyn och den ska hållas då de bärande konstruktionerna är på plats och är synliga. I konstruktionssyn ingår även granskningar gällande brandsäkerhet. Byggprojektet får inte fortsättas innan de bärande konstruktionerna är godkända. Om projektet fortsätts innan konstruktionerna är granskade kan det hända att det som påbyggs måste rivas bort för att den bärande konstruktionerna ska bli synliga igen. Värme, vatten och ventilation är följande som kommer att granskas. Denna syn kan göras i olika skeden beroende på vilka system som används och de behöver inte nödvändigtvis vara aktuella samtidigt i byggnadsskedet. Alla kan hållas samtidigt men det ska tas i beaktande att det kan stanna upp arbetet för en längre tid och det är oftast inte värt att vänta. När projektet är klart ska det hållas slutsyn. När slutsynen är gjord och byggnaden har godkänts för användning är den ansvariga arbetsledaren inte längre bunden till projektet och byggnaden får tas i bruk. (Miljöministeriets anvisning om utförande av och tillsyn över byggnadsarbete 2015)

5 Företagsformer

Som småföretagare finns det två olika företagsformer som rekommenderas. Att vara enskild näringsidkare (firma, f:ma) eller aktiebolag (AB). Andra företagsformer finns även och dessa är: andelslag, kommanditbolag och öppet bolag. Dessa företagsformer rekommenderas inte som privatföretagare. Firma passar bra om det är tänkt att jobba mycket som underentreprenör för andra. Aktiebolag passar bra om företagandet redan pågått en tid, känner till hur saker och ting fungerar och kanske har några anställda. Som ny företagare rekommenderas det starkt att börja med firma före det kan tänkas bli aktuellt att starta ett aktiebolag. Det kan låta bra med aktiebolag men det måste tas i beaktande att det för med sig mycket mer pappersarbete än vad en firma hämtar med sig. Redan av den orsaken kan det vara bra ide att börja med firma innan grundande av aktiebolag, samt att det är en mindre investering att starta.

5.1 Enskild näringsidkare eller Firma

Som småföretagare är det bästa valet för de flesta att börja med att starta firma. Firma är det förmånligaste att starta och den med minst pappersarbete av alla företagsformer. Firman startas i ens eget namn. Kan även starta med sin make/maka men firman är ändå bara skriven i ena partens namn. Med firma behövs det inte heller flera än en person för att starta. Det behövs inte heller någon styrelse i en firma. Med egen firma ansvaras det personligen för alla lån och förbindelser som ingår. Även bunden med sin personliga egendom till firman. Med firma får företagaren inte betala lön åt sig själv utan måste lyfta så kallade privata uttag som sin lön från firman. Eftersom det är billigt att starta eget, går det bra att ha en firma och även vara anställd på ett annat företag. Detta om t.ex. byggmästare vill vara ansvarig för ett projekt vid sidan om sitt andra jobb. (Perustamisopas suk 2016)

5.2 Aktiebolag AB

Det som gör att företagare väljer byta från firma till aktiebolag är oftast på grund av pengar. Med aktiebolag är företagaren inte fast med sina egna pengar. Aktiebolaget ansvarar för bolagets egna kapital och inte med företagarens egna personliga egendom. Ett aktiebolag kan startas upp av en eller flera personer. För att starta upp ett aktiebolag behövs det ett kapital på minst 2500 euro som måste betalas in på aktiebolagets konto före bolaget kan bildas. I ett aktiebolag ska det finnas en styrelse och det kan även väljas en verkställande direktör men i småföretag behövs det oftast inte. Styrelsen i aktiebolaget fungerar som representanter och ansvarar för bolagets förvaltning. I aktiebolag är det inte tillåtet att lyfta privata uttag åt sig själv utan det betalas istället lön. Det för med sig mycket mera pappersarbete att driva ett aktiebolag än med en firma. Om företaget börjar ha stor omsättning, det finns anställda och intresset för att börja med större projekt finns kan det vara värt att fundera på att byta till aktiebolag. Många funderar ofta på att starta aktiebolag tillsammans med en vän eller kollega för att börja jobba tillsammans. Detta kan fungera men det är väldigt viktigt att göra upp exakt hur det ska gås till väga om den ena parten vill lämna aktiebolaget. Det här kan kännas jobbigt då det måste bestämmas när bolaget bildas. Det måste tas i beaktande att bolagets framtid kan stå på spel och att detta görs upp på rätt sätt. Det rekommenderas ofta att hellre samarbeta genom att ha varandra som underentreprenörer än att ha gemensamt företag. (Perustamisopas suk 2016)

6 Bokföring

Det går att sköta sin egen bokföring och för vissa kan det säkert fungera bra men det är tidskrävande och i det långa loppet kan det löna sig att fundera om det faktiskt är värt allt extra arbete på sidan om det vanliga arbete som görs? Att anlita en kompetent bokförare som sköter om bokföringen rekommenderas starkt. Genom att få allting bokfört av någon som är kompetent och då istället kunna lägga ner tid på det egna arbetet och gör att det i längden hämtar in mera pengar så länge det finns arbete. Att inte heller behöva fokusera på att komma ihåg att se till att bokföringen blir skött och kan då bättre koncentrera på det egna arbetet.

6.1 Dubbel bokföring

Dubbel bokföring används i alla andra fall än med firma. Då dubbel bokföring användes ska både mängden pengar som förbrukats och från vilken källa pengarna rörts bokföras. Dubbel bokföring kallas så eftersom det används ett bankkonto där alla transaktioner går via företagskontot. På detta vis hålls det koll att pengar inte används utanför bokföringen. Varje månad kollas det att pengarna som rörts till och från kontot stämmer överens med granskningskontot. Finns det lösa kontanter som är bolagets ska det hållas bok på hur mycket pengar som finns. Om det går ut eller kommer till ska det finnas antecknat hur mycket som rörts. Summan som finns på kontot ska stämma överens om det granskas. (Bokföring, räkenskapsperiod och skatteår 2016)

6.2 Enkel bokföring

Enkel bokföring kan endast användas då det är fråga om en firma. Det fungerar inte med någon annan företagsform. Enkel bokföring fungerar bara med firma eftersom kontot som används får också användas till privat bruk. Det måste skiljas på vad som använts till firman och vad som använts privat i bokföringen. (Bokföring, räkenskapsperiod och skatteår 2016)

6.3 Räkenskapsperioder

För de som har enkel bokföring är alltid en räkenskapsperiod ett år. För dubbelbokföring kan det vara kortare eller längre tid men är oftast också ett kalenderår. Räkenskapsperiod är den tid som går mellan varje bokslut som görs för företaget. Bokslut är resultatet av hur mycket som har gått på vinst eller på förlust under en räkenskapsperiod. Där syns även att

allting är i skick gällande t.ex. skatter. Ett bokslut för ett företag måste förvaras så att det finns tillgängligt 10 år.

7 Skatter

Som företagare ska det också betalas skatt som alla andra. Om företagaren själv sköter sin bokföring ska det betalas skatt in på ett skattekonto. På kontot ska det betalas in bl.a. moms och försäkringspremieskatt. När den första periodskattedeklarationen skickas in tas kontot i bruk. Via skatteverkets tjänster på nätet finns det sedan möjlighet att logga in och se vad som betalats. Då eget företag startas fås ett FO-nummer efter att en så kallad Y- blankett har ifyllts, alltså en etableringsanmälan. Med FO-nummer har företagaren rätt att handla på räkning från butiker. Detta kommer i längden att underlätta bokföringen eftersom det inte behövs hållas koll på en massa kvitton som ska till bokföringen. Lättaste sättet att sköta skatter är att ha det och gå i hand med bokföring. Genom att ha en kompetent bokförare som sköter om företagets bokföring lönar sig i längden även fast det kostar lite. (Svar på nystartade företags momsfrågor 2016)

7.1 Omvänd moms

Omvänd moms används bara i byggbranschen då företagaren jobbar som underentreprenör för en annan företagare och då bägge parter är inom branschen. Omvänd moms betyder att momsen inte läggs till på fakturan för det arbete som underentreprenören fakturerat för. Företagaren som anställt underentreprenören lägger till momsen i sin egen bokföring och den dras sedan av men finns nu med i bokföringen. (Omvänd momsskyldighet inom byggbranschen 2012)

7.2 Anmälningsskyldighet för beställare

Den som beställer ett byggnadsarbete ska om arbetets kostnader överskrider 15000 euro göra en anmälan åt skatteverket om vilka som jobbar på ett byggprojekt. Detta görs för att skatteverket ska ha koll på att det inte förekommer grå verksamhet. Anmälan kan även göras via skatteverkets sidor på nätet. Det kan löna sig att påminna kunden om detta om denne inte är medveten om att det ska göras.

8 Offert till kontrakt

Innan ett byggnadsprojekt påbörjas kommer det högst antagligen att göras en offertberäkning. Detta för att kunden ska få ett pris på arbetet som ska utföras. Kontrakt måste inte skrivas men det lönar att göra ett. Det kan undvika oklarheter, i synnerhet från entreprenören eftersom det oftast faller på dennes ansvar om det blir oklarheter och hamnar då stå för de kostnader som uppkommer.

8.1 Offert

Då en offert räknas för ett arbete ska det försöka uppnås en summa som inte är för nära bottengränsen på vad projektet troligtvis kommer att kosta. På offerten ska det framkomma ett pris på hela arbetet samt vad som ingår i arbetet. Det ska även innehålla en tidsuppskattning på hur lång tid projektet räknas kräva för att slutföra. På offerten ska det läggas upp ett pristak på hur mycket kostnaderna eventuellt får överstiga det överenskomna. Man bör även komma ihåg att det inte ska läggas ett för högt pris på arbetet. Kunden kommer då troligtvis att välja någon annan som gör samma arbete men för en billigare peng. I slutändan är det oftast den som ger billigaste offerten som får jobbet. Det gäller att komma ihåg detta och hellre missa ett arbete än att gå på förlust för att man arbetar för billigt.

8.2 Kontrakt

Att skriva kontrakt är frivilligt men starkt rekommenderat att göra. Både entreprenören och kunden för att bägge parter ska ha klart vad som ska utföras i byggnadsprojektet. I kontraktet ska det läggas till det som redan var nämnt i offerten. Annat som ska vara med i kontraktet är vem som ska hämta materialet till byggplatsen. Även om kunden vill att materialet ska hämtas från en viss butik. Det är också bra att komma överens om vem som ska skaffa materialet till bygget, om entreprenören skaffar materialet eller kunden. Om det är ett längre projekt kan det kommas överens om när arbetet ska faktureras. Kommer det finnas underentreprenörer på arbetet under huvudentreprenören ska det nämnas i kontraktet. Vid funderingar på vad ett kontrakt ska innehålla finns det färdiga kontraktbottnar tillgängliga på nätet som kan användas för en liten slant. Det går såklart också att skriva eget kontrakt men alltid lättare att använda sig av en färdig botten. (Renovering- konkurrens och konsumentverket 2016)

9 Fakturering

För att ta betalt för arbetet ska en faktura skickas till kunden. Det går att fakturera via posten eller elektroniskt via t.ex. e-post, i enlighet med vad som kommit överens om med kunden. Beroende på hur stort det pågående projektet är kan fakturan skickas i flera olika rater åt kunden. Vid stora projekt brukar 2-3 veckors mellanrum fungera bra.

9.1 Uppgifter på fakturan

På fakturan ska det finnas datum och vilken dag fakturan har sänts till kunden. Avsändarens och kundens namn samt adress. Betalningstid för fakturan ska finnas med. Tiden kan variera men det vanligaste som brukar användas inom byggnadsbranschen är två veckor. Skatteuppgifter för bägge parter ska finnas med på fakturan samt skattebeloppet. För att kunna identifiera vilken faktura det är fråga om för företagaren ska den vara försedd med ett löpnummer. Denna används sedan för att identifiera vilken faktura det är fråga om under räkenskapsperioden. Sålda tjänsters mängd och vad som faktureras för ska också finnas med på fakturan. Kunden ska kunna se vad eller vilka tjänster det ska betalas för. Om omvänd moms använts ska det också finnas med på fakturan, alltså då företagaren jobbat som underentreprenör (Exempelfaktura se bilaga 1). (Faktureringskraven vid mervärdesbeskattning 2017)

10 Företagsförsäkring

Genom att jobba som företagare är det mycket starkt rekommenderat att ha en företagsförsäkring samt måste man ha den lagstadgade FöPL- försäkringen. Företagsförsäkringen är flexibel och går att anpassa till den bransch som är aktuell. Den kan lätt ändras vid behov om det sker förändringar. Personförsäkringar ingår i företagsförsäkringen och täcker olycksfall på arbetsplatsen. I företagsförsäkringen ingår även ansvarsförsäkring. Vid byggnadsarbeten är denna mycket bra att ha vid tillfällen företagaren är utnämnd som ansvarig arbetsledare.

10.1 Avbrottsförsäkring

Avbrottsförsäkring kan gälla personskador eller egendomsskador. Försäkringen för personskador är viktig i byggbranschen eftersom det finns många arbeten som för med sig

risker. För en företagare som har anställda är det också viktigt att ha personförsäkring som även skyddar de anställda ifall det skulle ske en olycka. Egendomsförsäkring kan löna sig om det finns mycket värdefulla verktyg eller maskiner som kan tänkas vara försäkrade. Egendomsförsäkringen kan vara endast för brandskador men kan också ändras att den täcker alla sorters skador. (Företagsförsäkring 6000/14 Lokaltapiola 2014)

10.2 Ansvarsförsäkring

Till ansvarsförsäkringen hör kostnader som kan medföras med utredningar om beloppet för skadestånd. Även sköta kostnader för den som kräver ersättning samt eventuella rättegångskostnader. Ansvarsförsäkring för verksamhet är den viktigaste att ha inom byggnadsbranschen. Den täcker skador som orsakats på någon annans egendom, vilket det ofta finns risk för inom byggande. Saker som försäkringen täcker kan t.ex. vara då en ledning grävts av eller det uppstår skador på någon annans egendom under arbetet. Konsultansvarsförsäkring är en försäkring avsedd för den som planerar och ritar. Den täcker olycksfall eller misstag som skett vid fel i ritningar eller kalkyleringar som orsakat fel. (Företagsförsäkring 6000/14 Lokaltapiola 2014)

11 Intervjuer

Jag har intervjuat två stycken småföretagare som jobbar inom byggnadsbranschen som arbetsledare. I den första intervjun är det en arbetsledare som har jobbat inom branschen i ca 6 år, och i den andra intervjun är det en arbetsledare med närmare 40 år erfarenhet. Frågorna i intervjuerna består av frågor om förhållanden och hur lätt det är att få stöd/hjälp inom byggnadsbranschen samt deras åsikter om dagens krav på byggande.

11.1 Intervju med byggmästare som har ca 6 års erfarenhet som företagare

1. Känns förhållanden inom byggnadsbranschen som företagare bra?

Ja: Nej: Någorlunda: X

Kommentar: Byggbranschen faller först när det går dåligt och stiger först när det går bra i ekonomin, som företagare får man bara nöja sig med följande, somrarna är brådslande och vintrarna arbetslösa = semester.

2. Är det lätt få stöd/hjälp som företagare inom byggnadsbranschen?

Ja: Nej: ☒ Någorlunda:

Kommentar: Blev tvärt nekad startstöd för att jag studerade när jag bildade företag, har haft många ideér och projekt som jag tagit upp med Ely-centralen/posintra,(vet inte skillnaden) men det faller alltid på någon detalj och att man måste själv ta lån för att alls få några pengar. Bra råd finansiellt har jag fått via bokföringen och min egen bank.

3. Kan man vara ansvarig på flera projekt samtidigt enligt er?

Ja: ☒ Nej: Någorlunda:

Kommentar: Beror på projektet, egnahemshus med dagens krav på isolering och teknik kräver mycket översyn, särskilt om kunden skall göra själv, däremot enklare konstruktioner klarar sig med ganska lätt övervakning, jag är själv ansvarig för ett nytt hus, två nya sommarstugor, tre renoveringar/tillbyggen av gamla hus, ett garage, en kall hall, en varm hall och en torkgrund.

4. Känns mängden krav och uppgifter för byggnadsprojekt vara som de borde?

Ja: ☒ Nej: Någorlunda:

Kommentar: Byggnader bör hålla en hög standard som kommer via kraven, vi bor i världens nordligaste industriland och har ett krävande klimat kombinerat med hög livskvalitet.

Uppgifter för byggnadsprojekt måste alltid anpassas enligt storleken och hur krävande det är t.ex. jag sköter/har skött på flera av min ansvariga projekt om även planering/ huvudplanering/ VVS ansvarig/ ombudsman och även huvudentreprenör, kunder tackar när en person kan sköta allt och det måste inte springa/ringas efter en bataljon med personer för att få det och fungera.

5. Det kommer hela tiden nya bestämmelser till byggnadsbranschen, känns det som det går mot det bättre?

Ja: Nej: X Någorlunda:

Kommentar: Bland annat dagens isoleringskrav är helt huvudlösa och kommer att leda till problem i framtiden, ingen meddelar heller direkt om nya bestämmelserna utan man måste själv ta reda på vilket leder till många långa obetalda nätter framför datorn eller en bok.

Nya bestämmelser leder också utan undantag till ökade kostnader såsom asbestlagen m.m. Det gör att prisnivån på företag som gör allting rätt stiger medan mindre nogräknade företag kan ge billigare offerter, många kunder kräver också att det skall fuskas för att spara, exempelvis med dränering, markarbete, luftspalter, det här har lett till hårda diskussioner och jag har även blivit sparkad från flera projekt för att jag vägrat fuska, vissa har även svårt att tro om man påpekar brister som man upptäcker.

Det talas också om minskning av byråkrati men det har jag inte märkt på någon nivå.

6. Skulle ni rekommendera att arbeta som byggmästare/ingenjör som företagare framför att vara anställd?

Ja: Nej: Någorlunda: X

Kommentar: Som företagare har man en viss frihet i tidsanvändningen jämfört med anställd, vilket kan vara till stor fördel, däremot så bär man större ansvar som företagare, särskilt i mitt fall där jag har enmansföretag vilket betyder att jag bär personligen ansvar för allt jag gör, fastän jag lägger ner företaget ändrar det ingenting.

11.2 Intervju med byggmästare som har ca 40 års erfarenhet som företagare

1. Känns förhållanden inom byggnadsbranschen som företagare bra?

Ja: X   Nej: Någorlunda:

Kommentar: För en skötsam företagare finns det alltid jobb.

2. Är det lätt få stöd/hjälp som företagare inom byggnadsbranschen?

Ja: Nej: Någorlunda: X

Kommentar: Man behöver ett visst kontaktnät.

3. Kan man vara ansvarig på flera projekt samtidigt enligt er?

Ja: X   Nej: Någorlunda:

Kommentar: Om inte projekten är för stora.

4. Känns mängden krav och uppgifter för byggnadsprojekt vara som de borde?

Ja: Nej: Någorlunda: X

Kommentar: Det behövs en grundlig insättning i projekten.

5. Det kommer hela tiden nya bestämmelser till byggnadsbranschen, känns det som de går mot det bättre?

Ja: Nej: Någorlunda: X

Kommentar: Man skulle vilja tro att det är så, men verkligheten är inte alltid detsamma.

6. Skulle ni rekommendera att arbeta som byggmästare/ingenjör som företagare framför att vara anställd?

Ja: X   Nej: Någorlunda:

Kommentar: Man har en viss frihet, och kunden har det lättare.

12 Slutsatser

Under arbetets gång har jag kommit fram till att företagande inom byggnadsbranschen kan vara ett tungt och utmanande sätt att arbeta, men tillika har man friheten att välja vad man vill göra mera fritt, och om man sköter sig är det ett lönsamt sätt att arbeta. Företagande hämtar med sig en del risker som man inte har som anställd, men sköter man sig och har koll på vad man gör så fungerar det bra. De som har ett fungerande företag vill oftast inte gå tillbaka att vara anställd. Då man börjar som företagare rekommenderar jag företagsformen firma, det är förmånligast att grunda och lätt att sköta och man får en bra bild av vad det betyder att vara företagare. Det går alltid att grunda ett annat sorts företag om man vill senare.

En person eller personer som vill börja jobba som företagare inom byggnadsbranschen ska komma ihåg att det är en bransch med många bestämmelser man själv måste söka upp och uppdateras hela tiden. Om man bestämmer sig för att vara ansvarig arbetsledare på ett projekt ska man minnas att man är bunden till det projektet tills det är slutgranskat, så om man bestämmer sig för att ansvara på många projekt ska man vara försiktig att inte ta för mycket på sig.

Att starta upp ett företag är inte någon svår process och man får bra handledning på vägen då man söker om ett FO-nummer. Själva processen tar 1-2 veckor innan man får numret och efterhand då det kommer deklarationer och annat emot så kommer de beskrivningar i posten från skatteverket hur man ska gå till väga. Om man bestämmer sig för att sköta sin bokföring själv så har man mera att hålla koll på, jag rekommenderar att ha en sakkunnig bokförare att sköta om bokföringen. Att fakturera går väldigt bra med hjälp av program på nätet. Där via får man färdigt snygga och professionella fakturor och man kan skicka dem elektroniskt eller genom att printa ut och skicka via post.

I intervjuerna som jag gjorde tyckte båda personerna att företagande är ett bra sätt att jobba inom byggnadsbranschen men det finns brister i bestämmelserna och byråkratin är onödigt stor del av byggande och borde skäras ner på som det lovats redan i flera omgångar.

Själv lärde jag mig mycket nytt av att skriva det här arbetet och kommer ha nytta av den info jag sökt upp i framtiden. Jag hade bestämt mig för att starta eget företag redan före jag började med arbetet och därför var det ett ämne som intresserade mig mycket. Jag tycker att företagande är ett bra sätt att jobba då det är frågan om mindre projekt, det blir en bekvämare känsla för både kunden och företagaren.

Källor.

Bokföring, räkenskapsperiod och skatteår 2016 [Online]

[https://www.vero.fi/sv-](https://www.vero.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Rorelseidkare_och_yrkesutovare/Etablering/Bokforing_rakenskapsperiod_och_skattear(15010))

[FI/Foretags_och_samfundskunder/Rorelseidkare_och_yrkesutovare/Etablering/Bokforing_rakenskapsperiod_och_skattear\(15010\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Foretags_och_samfundskunder/Rorelseidkare_och_yrkesutovare/Etablering/Bokforing_rakenskapsperiod_och_skattear(15010)) [Hämtat 19.10.2016]

Faktureringskraven vid mervärdesbeskattning 2017 [Online]

[https://www.vero.fi/sv-](https://www.vero.fi/sv-FI/Detaljerade_skatteanvisningar/Momsbeskattning/Kraven_pa_fakturan/Faktureringskraven_vid_mervardesbeskattning(41876))

[FI/Detaljerade_skatteanvisningar/Momsbeskattning/Kraven_pa_fakturan/Faktureringskraven_vid_mervardesbeskattning\(41876\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Detaljerade_skatteanvisningar/Momsbeskattning/Kraven_pa_fakturan/Faktureringskraven_vid_mervardesbeskattning(41876)) [Hämtat 27.02.2017]

Företagsförsäkring 6000/14 Lokaltapiola pdf. 2014

Markanvändnings- och bygglag 5.2.1999/132

Miljöministeriets anvisning om svårighetsklassen för arbetsledaruppgifter vid byggande och om arbetsledarens behörighet MM4/601/2015 [Online]

<http://www.ym.fi/download/noname/%7BCBE69EAD-A439-4562-B18A-51C6FA17186A%7D/117953> [Hämtat 25.10.2016]

Miljöministeriets anvisning om utförande av och tillsyn över byggnadsarbete 2015 [Online]

<http://www.ym.fi/download/noname/%7BD8D1FBD7-6EF6-4822-8827-A2A48E7E1484%7D/117952> [Hämtat 26.10.2016]

Omvänd momsskyldighet inom byggbranschen 2012 [Online]

[https://www.vero.fi/sv-](https://www.vero.fi/sv-FI/Detaljerade_skatteanvisningar/Momsbeskattning/Omvand_momsskyldighet_inom_byggbranschen/Omvand_momsskyldighet_inom_byggbranschen(20237))

[FI/Detaljerade_skatteanvisningar/Momsbeskattning/Omvand_momsskyldighet_inom_byggbranschen/Omvand_momsskyldighet_inom_byggbranschen\(20237\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Detaljerade_skatteanvisningar/Momsbeskattning/Omvand_momsskyldighet_inom_byggbranschen/Omvand_momsskyldighet_inom_byggbranschen(20237)) [Hämtat 19.10.2016]

Perustamisopas suk 2016 [Online]

http://uusyrityskeskus.fi/sites/default/files/perustamisopas_suk_2016_swe_web.pdf [Hämtat 12.10.2016]

Renovering- konkurrens och konsumentverket 2016 [Online]

<http://www.kkv.fi/sv/information-och-anvisningar/kop-forsaljning-och-avtal/byggandet-och-renovering/renovering/> [Hämtat 19.10.2016]

Svar på nystartade företags momsfrågor 2016 [Online]

[https://www.vero.fi/sv-](https://www.vero.fi/sv-FI/Detaljerade_skatteanvisningar/Momsbeskattning/Nya_foretag/Svar_pa_nystartade_foretags_momsfragor(39854))

[FI/Detaljerade_skatteanvisningar/Momsbeskattning/Nya_foretag/Svar_pa_nystartade_foretags_momsfragor\(39854\)](https://www.vero.fi/sv-FI/Detaljerade_skatteanvisningar/Momsbeskattning/Nya_foretag/Svar_pa_nystartade_foretags_momsfragor(39854)) [Hämtat 19.10.2016]

